

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Euangelium, id est, internum cultum & virtutes. Qui ergò illa externa abijcit, quid agit nisi vt etiam intus perturbet directionem cordis, maximè assueti illis traditionibus? Sic incensum, dirigit cor & excitat, vt se sicut fumus eleuet ad Deum: Sic sub alijs cæremonijs agimus causam Dei, quem inuocamus, honoramus, & fidem nostram protestamur, & deuotionem excitamus, atque animum erigimus. Hæc enim Deo placent, quæ sub illis aguntur cæremonijs, & illa assumuntur. Ideò oculos & mentem non oportet figere in id, quod videtur & auditur: sed in hoc, quod sub illis geritur & prætenditur, &c.

CAP. XXII.

ARGVMENTA.

1. *Quare Deus dedit promissiones hominibus.*
2. *Quæ sit propria promissio Euangelij.*
3. *Quæ promissio sit propria legi siue operibus.*

DEVS fecit promissiones varias, & facit eas denunciari per verbum suum propter infirmitatem nostram, ne desperemus in tribulatione, scilicet peccati, quod angustiat conscientiam: mundi, qui pressura sua persequitur: & mortis, quæ minatur æternam damnationem. Voluit ergò Deus consolari & confortari fragilem nostram naturam, vt in omni casu vitæ haberemus, quò confugeremus. Ideò promisit ex gratuita sua misericordia nobis opem, vt in tali promissione consolaremur. Sic ait Apostolus Rom. 15. Quæcunque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per paciẽtiam & consolationem scripturarum, spem habeamus. Nisi enim fecisset nobis Deus promissiones de sua gratia, ope & auxilio distribuendo, quis posset consistere à facie furoris?

roris? Ideò petijt David Psalm. 118. Secundùm misericordiam tuam, scilicet promissam, viuifica me. Et iterùm: Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, id est, promissiones, super mel ori meo. Omnium igitur promissionum, nè de illis dubitarem, dedit nobis Deus pignus Christum filium, propter quem certissimè contingunt, quia Deus mentiri nõ potest, quia dedit etiam nobis filium suum in pignus.

Sunt in scriptura duplices promissiones Dei: vna fit propter fidem in Iesum Christum filium Dei, altera fit propter obedientiam legis & bonorum operum ex fide. Promissio Euangelij hæc est, vt omnis qui credit, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris, & resurrexit propter nostram iustitiam imputandam nobis gratis in accusatione Dæmonis, legis & peccati, Roman. 4. Et quòd Deus pater omnia nobis donat, quæ petimus propter filium Christum: qui sic credit omnia illa de Christo in Euangelio expressa, illi promittitur remissio peccatorum, & vita gratis propter Christum, & non propter opera nostra operata: Fides enim antè omne opus hanc accipit promissionem.

Sic Adam propter semen futurum, id est, Christum non propter suã poenitentiam & opera, licet & illa exigantur, accepit promissionem iustificationis. Et Abraham in semine suo secundùm carnem, id est, Christo, qui est hoc semen, Galat. tertio, accepit promissionem hæreditatis, non propter circumcisionem vel legem. Nam hæc promissio antecessit annos quadringentos & triginta dationem legis Moysis in monte Sinai, Exod. 20. Galat. 5. Sic Moysi dicitur Exod. 18. Prophetam suscitabo &c, qui illum nõ audièrit, ego ultor existam, &c. Et Matth 17. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui: ipsum audite, & quoniam hæc promissio fit propter personã Christi, quòd propter illum vult DEVS nobis ignosci gratis,

gratis, ideò dicitur hæc promissio propria Euangelij, quia gratis, id est, sine merito operum nostrorum, sed ppter filium, vult nos reputare iustos. Nò enim possumus hoc mereri à Domino, nempè iustificationem & salutem, ideò hoc ad merendum imposuit filio suo Esai. 53. Ipse peccata nostra portauit, 1. Petr. 2. super ligno, ob id gratis nobis distribuitur propter ipsum Christum, non vt particula, Gratis, excludat fidem, pœnitentiam, & opera, hæc enim exiguntur, sed ideò gratis, quia nò propter nostra opera, sed ppter Christi opus hoc nobis distribuitur. Et quia sine merito nostro hoc accipimus, ideò ex parte nostra gratis accipimus, licet non donetur gratis ex parte Christi, nã ipse vulneratus est propter peccata nostra, Esai. 53. Et hæc promissio salutis & iustitiæ, ideò transfertur in Christum, & nostris adimitur operibus, vt promissio sit firma, Rom. 4. Nunquàm quæta & firma esset conscientia, si iustificatio à nostris pederet operibus: nunquàm enim satis operamur. At quoniã propter Christum distribuitur iustitia & salus, ideò segura est conscientia credens huic promissioni, propter Christum cupiens misericordiam,

2. Sic inquit Paulus, arbitramur hominem iustificari fide sine operibus legis, Rom. 3. Et Petrus Actorum 10. Huic omnes Prophetæ testimoniũ perhibent, &c. & Psalm. 52. Deus in nomine tuo saluum me fac Act. 4. Non est nomen aliud sub cœlo, &c. Lucæ vltimo, prædicare in nomine eius pœnitentiam & remissionem peccatorum, id est, propter nomen suum nos iustificamur gratis. Oportet igitur semper tenere hanc particulam, Gratis, in animo, vt dubitatio excludatur, & sit firma fides promissionis firmæ. Et ne Euangelium transformetur in legẽ, si esset promissio conditionalis, scilicet vt tunc haberemus remissionem peccatorum quando legi satisfecerimus. Est igitur promissio

promissio Euangelij propria, quòd gratis remittuntur peccata, gratis pronunciamur iusti, id est, reconciliati, & accepti: & quòd propter Christum efficiamur hæredes vitæ æternæ. Ad hanc igitur promissionem nihil faciunt opera nostra, nisi quòd media sunt, quæ gratuitam accipiunt gratiam.

Promissio est legis, qua lex sequi debet necessario fidem, alioquin iustificatio non retinetur, Rom. 8. Si secundum carnem vixeritis: & in obedientia legis & operibus, non vult Deus gratis sibi seruire & legem impleri, sed pro illis offert & promittit mercedem temporalem & æternam, Exod. 20. Deuter. 28. Leuit. 16. Matth. 19. Marci 10. Luc. 18. Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, centuplum accipietis & in tempore hoc, & in futuro seculo vitam æternam. Et pietas habet promissionem præsentis vitæ & futuræ, 1 Tim. 4. Sic omnia opera nostra habent præmium & gratia, tamen propterea quia fiunt ab illis qui in Christum filium DEI credunt, quæ fides sanctificat arborem, id est, personam: Et sunt varia præmia secundum gradus laborum, vt sæpè diximus, 1. Corin. 3. Matth. 25. Ioannis 5. Et procedent qui bona fecerunt, &c.

Et quoniam filij & hæredes sumus per fidem, ideo hæc opera nostra beneficio Christi ex gratia compensantur gloria æterna: quod nullo modo fieret, si non primùm essemus per fidem accepti & hæredes, sicuti labor & obedientia filiorum erga parentes, tametsi gratus est parentibus, nullo tamen pacto mereatur filius hæreditatem, nisi primùm sit natus hæres. Attamen contumaces filij possent exhæredari: sic qui non obedientia legis testantur fidem suam erga DEVM patrem. Vt pius pater promittit obedienti filio hæreditatem, licet illi debeatur, quia natus hæres: sic operibus nostris promittitur vita æterna, quæ tamen aliàs gratis donatur propter fidem in

F + Chri-

Christum, quæ facit nos hæredes Regni Dei.

Sic duplici beneficio Christi ornatur, promittitur nobis salus & remissio credentibus in Christum gratis, deinde operibus nostris ex misericordia & gratia præmium in cælo. quod nec auris audiuit, nec oculus vidit, & sic alterum ab altero pendet, & sequi debet, modò distinctè & ordine illa pensemus, & gratias Deo agamus: nihil nostris adimitur operibus, modò etiam non exequentur Christo.

Quod verò dicitur, quòd fides & opera nostra cõpensantur gloria æterna, idèd fit, quia fides viua non est sine opere, sicut nec ignis sine calore: quãdò ergò viua fides accipit iustificationem, fit quòd simul etiã opera accipiunt. Sed quoniã & fides & opera fiunt poluta carne, iustificatio transfertur in Christũ. Nec pugnant: fides gratis accipit promissionem Euangelij propter Christum, &, obediendia præceptorum accipit præmium: nam vtrunque est ex gratia, id est, gratis propter Dei bonitatem donantur, non propter opera operata, quæ causa non sunt, sed diuina misericordia. Idèd fides viua accipit gratis remissionem, & opera charitatis gratis præmium. Ergò gratia vel donum est vita æterna, Rom. sexto, Idèd fiducia misericordiæ diuinæ accipit gratis promissiones tam Euangelij quàm legis. Accipit ergò fides promissionem propriam Euangelij, scilicet, quòd gratis propter personam Christi iustificamur, & non ob propria nostra merita, deinde nostra opera habent sua præmia iterùm ex gratia in cælo & in hac vita, & coronantur tam fides quàm opera ex gratia, gloria æterna. Et quoniam fides est primum opus hominis, Ioannis sexto. Hoc est opus DEI, vt credatis in eum quem misit ille: & illa apprehendit CHRIVM, id est, remissionem, Spiritum sanctum, promissionem salutis antè omnia opera: deinde obediendia legis sequitur, qua retinètur hæc accepta bona & ita

& ita fit, quòd tandem hæc omnia recompensantur
præmijs varijs in hac & pòst hanc vitam, &c.

CAPVT XXIII.

ARGVMENTA.

1. *Quis sit Christus in sua persona.*
2. *Quare donatus sit nobis peccatoribus.*
3. *Quapropter ipsum accipimus à Deo patre.*

Christus est verus Dei & Mariæ virginis
filius: filius Dei ab æterno à patre geni-
tus, Mariæ filius in tempore gratiæ na-
tus: Primum, Christum esse filium Dei,
vbiq; testatur scriptura, & maximè Io-
annes Euangelista vrget totum suum Euangeliũ pro
illo articulo, ita quòd Euangelium suum incipit &
concludit cum fide, quòd Christus sit filius Dei: In
principio, inquit, erat verbũ, id est, principio omni-
um creaturarum, ergo æternus, non habens princi-
pium cum creaturis, Ioã. 1. & 2. cap. Hęc scripta sunt,
vt credatis quoniam Iesus est Christus filius Dei, vt
hoc credentes, vitam habeatis in nomine eius. Et 1.
Ioan. 4. Omnis qui confessus fuerit quoniam Iesus
est filius Dei, Deus in eo manet, & ipse in Deo. Et idẽ
5. cap. Hęc est fides quæ vincit mundum, id est, pecca-
tum, mortem, diabolum, tyrannidem mundi, qui cre-
dit quoniam Iesus est filius Dei. Maximè hoc creden-
dum est contra Arrianos hereticos. Deindè quòd Ma-
riæ sit filius secundum humanitatem, simul scriptu-
ra tota & omnes Euangelistæ testantur. Matt. 1. De
qua natus est Iesus, qui vocatur Christus. Et Ioan. 1.
Verbum caro factum. Gal. 4. Natum de muliere. Sic
in symbolo dicimus, Natus ex Maria virgine &c. Est
igitur Christus in sua persona, Dei & virginis filius.
Ideò datus est hominibus in mundo, vt quæreretur
& saluum faceret quod perierat, Luc. 19. Et quia to-
tus mundus & natura nostra oppressa fuit damna-
tione